

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การดำเนินการค้นคว้าแบบอิสระเรื่อง “การเตรียมแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล สำหรับ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกาย โรงเรียนบ้านขุนแม่รวม อำเภอถ้ำกษัตริย์พัฒนา จังหวัดเชียงใหม่” มีวัตถุประสงค์คือ เพื่อจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล วิเคราะห์อุปสรรค ในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกาย โรงเรียนบ้านขุนแม่รวม อำเภอถ้ำกษัตริย์พัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ และจัดทำคู่มือการจัดการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับครูตามหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2552 โดยมีผลการดำเนินงานแบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การจัดอบรมครูเกี่ยวกับการคัดกรองและจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ (ตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1)

ตอนที่ 2 การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลตามหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2552 (ตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์อุปสรรคในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (ตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2)

ตอนที่ 4 การจัดทำคู่มือการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับครูตามหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2552 (ตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 3)

ตอนที่ 1 การจัดอบรมครูเกี่ยวกับการคัดกรองและจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล สำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

ในการค้นคว้าแบบอิสระครั้งนี้ ในระยะแรกของการดำเนินงาน ผู้ศึกษาได้ดำเนินการ จัดการอบรมครูเกี่ยวกับการคัดกรองและจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ โดยการดำเนินงานครั้งนี้ผู้ศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความรู้ แก่คณะครู โรงเรียนบ้านขุนแม่รวม อ.ถ้ำกษัตริย์พัฒนา จ.เชียงใหม่ จำนวน 14 คน โดยแบ่งเป็น ข้าราชการครู 10 คน พนักงานราชการ 1 คน และครูอัตราจ้าง 3 คน ใช้เวลาในการฝึกอบรม 1 วัน ตั้งแต่เวลา 08.30-16.00 น. โดยมีเนื้อหาการอบรมเกี่ยวกับความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการศึกษาพิเศษ การคัดกรอง และจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล โดยมีผลการศึกษา ดังนี้

1. การดำเนินการจัดอบรมครูเกี่ยวกับการคัดกรองและการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

2. ผลการจัดอบรมครูเกี่ยวกับการคัดกรองและการสร้างแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

1. การดำเนินการจัดอบรมครูเกี่ยวกับการคัดกรองและการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ มีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1. การเลือกและกำหนดเนื้อหาสาระในการอบรมครูในครั้งนี้ผู้ศึกษาได้เลือกเนื้อหาที่เหมาะสม โดยเลือกเนื้อหาจากความรู้พื้นฐานของครู เนื่องจากครูยังไม่มีความรู้ด้านการศึกษาพิเศษ ซึ่งมีเนื้อหา ดังนี้

- 1.1 การจัดการศึกษาพิเศษในประเทศไทย
- 1.2 แนวคิดและหลักการของการจัดการศึกษาพิเศษ
- 1.3 รูปแบบการจัดการศึกษาพิเศษ
- 1.4 กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาพิเศษ
- 1.5 ความหมายและประเภทของเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษา
- 1.6 การคัดกรองคนพิการ
- 1.7 การจัดการเรียนร่วม
- 1.8 การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

นอกจากนี้ ยังมีการเพิ่มเติมกิจกรรมในการฝึกอบรม เพื่อเป็นการเพิ่มทักษะและให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถนำไปใช้จริง โดยการจัดกิจกรรมแบบมีส่วนร่วมในการใช้แบบคัดกรองและการเขียนแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

2. การกำหนดวิธีการและการดำเนินการอบรม

การจัดอบรมครูเกี่ยวกับการคัดกรองและการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ อำเภอถ้ำก๊วยพัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ ผู้ศึกษาได้เตรียมตัวเพื่อดำเนินกระบวนการอบรม ดังนี้

การกำหนดวิธีการอบรม

1. จัดทำหลักสูตรการอบรม พร้อมทั้งจัดทำเอกสารเอกสารประกอบการอบรม โดยการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารต่าง ๆ

2. จัดเตรียมสื่อ วัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือต่าง ๆ ที่จะใช้ในการอบรม พร้อมทั้งตรวจสอบสภาพให้พร้อมที่จะใช้งาน ได้ เช่น กล้องวิดีโอ กล้องถ่ายรูป แบบทดสอบก่อน-หลังอบรม และแบบประเมินความพึงพอใจในการเข้ารับการอบรม

3. กำหนดวัน เวลา สถานที่ในการฝึกอบรม

4. จัดเตรียมความพร้อมของสถานที่ที่ใช้ในการอบรม

การดำเนินการอบรม

1. ลงทะเบียนผู้เข้ารับการอบรม

2. ประธานในพิธีกล่าวเปิดการอบรม

3. วิทยากรกล่าวต้อนรับผู้เข้ารับการอบรม

4. ผู้เข้ารับการอบรมทำแบบทดสอบก่อนการอบรมและทำแบบประเมินความ

พึงพอใจด้านความคาดหวังก่อนเข้ารับการอบรม

5. ดำเนินการอบรม

6. ผู้เข้าอบรมทำแบบทดสอบหลังการอบรมและทำแบบประเมินความพึงพอใจ

ด้านสิ่งที่ได้รับหลังจากการฝึกอบรม

7. ปิดการอบรม

3. การกำหนดวิธีการประเมินผล

วิธีการประเมินผลมีการทดสอบก่อนและหลังฝึกอบรม (pre-test, post-test) นำข้อมูลที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย และข้อมูลจากแบบประเมินความพึงพอใจในการเข้ารับการอบรม โดยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยวิธีการเขียนเชิงพรรณนา

2. ผลการจัดอบรมครูเกี่ยวกับการคัดกรองและการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ มีรายละเอียดดังนี้

1. การทดสอบความเข้าใจ ก่อนการอบรมและหลังการอบรม

การทดสอบเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานทางการศึกษาพิเศษทั้งก่อนการอบรม (pre-test) และหลังการอบรม (post-test) ทำการวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้ โดยการจำแนกผลการทดสอบความเข้าใจความรู้พื้นฐานทางการศึกษาพิเศษ ดังตาราง 1 สำหรับผลการทดสอบความเข้าใจความรู้พื้นฐานทางการศึกษาพิเศษและเปรียบเทียบคะแนนของครู ปรากฏผลดังตาราง 2

ตาราง 2 การเปรียบเทียบคะแนนของครู ในการทำแบบทดสอบก่อนอบรมและหลังอบรม

ลำดับที่	คะแนนเต็ม (15)		
	ก่อนอบรม	หลังอบรม	คะแนนที่เพิ่ม
1	6	7	1
2	5	11	6
3	3	13	10
4	8	10	2
5	5	13	8
6	8	10	2
7	9	10	1
8	9	10	1
9	10	13	3
10	7	10	3
11	3	9	6
12	7	9	2
13	10	12	2
14	7	9	2
ค่าเฉลี่ย	6.93	10.43	3.50

จากตาราง 2 ค่าเฉลี่ยโดยรวมของคะแนนในการทำแบบทดสอบก่อนและหลังการอบรม พบว่ามีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 3.50 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

2. ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับความความคาดหวังก่อนเข้ารับการอบรม สิ่งที่ได้รับ หลังจากการฝึกอบรมและการนำไปใช้

การสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความความคาดหวังก่อนเข้ารับการอบรม สิ่งที่ได้รับ หลังจากการฝึกอบรมและการนำไปใช้ ได้สอบถามทั้งก่อนและหลังการอบรม ได้ผลปรากฏ ดังนี้

ความคาดหวังก่อนเข้ารับการอบรม

ในการอบรมครู โรงเรียนบ้านขุนแม่รวม อำเภอภักดีพัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 14 คน เรื่องการคัดกรองและจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ครูที่เข้าอบรม ส่วนใหญ่มีความคาดหวังก่อนเข้ารับการอบรมว่าจะได้รับความรู้เรื่องความหมายและประเภทของเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เพื่อจะได้ไปคัดกรองเด็กในห้องเรียนของตนเอง และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษแต่ละคน เพราะในอนาคตอาจจะมีนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเข้ามาเรียนร่วมในโรงเรียน และจะมีวิธีการในการช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษอย่างไร เพราะยังไม่มีความรู้มากเท่าที่ควรเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษและการจัดการเรียนร่วม และต้องการเรียนรู้เรื่องนวัตกรรม (Innovation) ที่ใช้สำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในแต่ละท้องถิ่น

ความรู้ที่ได้รับหลังจากการอบรมและการนำไปใช้

หลังจากการอบรม เรื่องการคัดกรองและจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ครูที่เข้าอบรมส่วนใหญ่ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับความรู้ที่ได้รับหลังจากการอบรมและการนำไปใช้ ว่าได้รับความรู้เรื่องกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาพิเศษ ความหมายและประเภทของเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ 9 ประเภท เข้าใจถึงสภาวะทางด้านต่าง ๆ ของเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษมากขึ้น และจะนำความรู้ที่ได้ไปคัดกรองเด็กนักเรียนในห้องของตนเอง ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการสังเกตและแนวทางการสังเกตเด็กเพื่อจัดกลุ่มและคัดกรองได้ทราบแนวทางในการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ และนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น การจัดการเรียนร่วม ในสถานศึกษา กระบวนการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล และได้รับความรู้เรื่องสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

ตอนที่ 2 การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลตามหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2552

ในการดำเนินการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลตามหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2552 สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกาย โรงเรียนบ้านขุนแม่รวม อำเภอภักดีพัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การคัดกรอง

เด็กชายธงชัยเป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางด้านร่างกายซึ่งสามารถมองเห็นได้ชัดเจนจากภายนอก ประกอบกับได้ขึ้นทะเบียนคนพิการว่าเป็นผู้พิการทางกาย/การเคลื่อนไหว ระดับ 3 ลักษณะความพิการ อ่อนแรงซีกซ้าย นอกจากนี้ผู้ศึกษายังตั้งข้อสังเกตว่าเด็กชายธงชัยอาจมีความบกพร่องทางสติปัญญาไปด้วย ดังนั้นผู้ศึกษาจึงได้ทำการสังเกตพฤติกรรม รวบรวมข้อมูลเพื่อประเมินความสามารถพื้นฐานและความสามารถทางการเรียน พบว่าเด็กชายธงชัยอ่านหนังสือไม่ได้ รู้จักแค่พยัญชนะ ก-ฮ บวกลบเลข ไม่ได้ ดังนั้นผู้ศึกษาจึงติดต่อไปที่ โรงพยาบาลวัดจันทร์เฉลิมพระเกียรติ อําเภอกัลยาณิวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อส่งเด็กชายธงชัยไปพบแพทย์/ผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินระดับเขาว์ปัญญาต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 การวินิจฉัย

เมื่อผู้ศึกษาได้ทำการคัดกรองแล้วพบว่าเด็กชายธงชัยอาจมีความบกพร่องทางสติปัญญาไปด้วย ดังนั้นผู้ศึกษาจึงพาเด็กชายธงชัยไปพบแพทย์/ผู้เชี่ยวชาญเพื่อทำการประเมินระดับเขาว์ปัญญา ซึ่งผู้ศึกษาได้ทำการขออนุญาตผู้ปกครองเพื่อพาเด็กชายธงชัยไปตรวจวัดระดับเขาว์ปัญญา ที่โรงพยาบาลวัดจันทร์เฉลิมพระเกียรติ อําเภอกัลยาณิวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ จากผลการประเมินพบว่า เด็กชายธงชัย อายุจริง 10 ปี อายุสมองเท่ากับเด็กอายุ 7 ปี 8 เดือน ระดับเขาว์ปัญญาเท่ากับ 76.6 แปลผลอยู่ในระดับคาบเส้น

ขั้นตอนที่ 3 จัดตั้งคณะกรรมการการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

สถานศึกษาจัดตั้งคณะกรรมการการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้แทน บิดา ครูประจำชั้น และครูแนะแนว ซึ่งกรรมการที่ผู้บริหารสถานศึกษาแต่งตั้งขึ้นนั้น ได้คัดเลือกจากผู้ที่เกี่ยวข้องและมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ดังนี้

1. นางสาวอุรวรรณ์ วงศ์จำปา	ผู้รักษาราชการแทนผู้อำนวยการโรงเรียน
2. นายชำนาญ จรุงเมธีวิวัฒน์	ผู้ปกครอง
3. นางสาวเขวาลักษณ์ นานา	ครูประจำชั้น
4. ว่าที่ร.ต.สุรศักดิ์ สินทร	ครูแนะแนว

คณะกรรมการมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. จัดให้มีการประเมินระดับความสามารถในปัจจุบันและความต้องการจำเป็นพิเศษของ

ผู้เรียน

2. จัดประชุมเพื่อวางแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล โดยกำหนดระดับความสามารถในปัจจุบัน กำหนดเป้าหมายระยะยาว 1 ปี จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เกณฑ์และวิธีประเมินผล และผู้รับผิดชอบ

3. จัดประชุมเพื่อประเมิน ทบทวน ปรับแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล พร้อมจัดทำรายงานผลการประเมินการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง

ขั้นตอนที่ 4 แจ้งชี้แจง/ขออนุญาตผู้ปกครอง

ก่อนลงมือจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล สิ่งสำคัญที่ดำเนินการเป็นอันดับแรกคือ สถานศึกษาไปประสานทำความเข้าใจกับผู้ปกครองเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ สร้างความเข้าใจการยอมรับและเจตคติที่ดีต่อเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ความต้องการความช่วยเหลือของเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษจากบุคคลรอบข้าง ความจำเป็นในการได้รับบริการการศึกษาพิเศษ ความสำคัญในการร่วมมือระหว่างผู้ปกครองและสถานศึกษา ในการช่วยเหลือพัฒนา ส่งเสริมความก้าวหน้าของเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษร่วมกัน ตลอดจนอนุญาตให้จัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ดังนั้นผู้ศึกษาจึงไปที่บ้านของเด็กชายธงชัยเพื่อขออนุญาตในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล โดยผู้ศึกษาได้ทำความเข้าใจ กับผู้ปกครอง เกี่ยวกับตัวกรณีศึกษาว่าทำไมต้องมีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล เมื่อทำแล้วจะได้รับประโยชน์อย่างไรบ้าง และขอความร่วมมือจากผู้ปกครองในการให้ข้อมูลและให้ความร่วมมือในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับเด็กชายธงชัยต่อไป

ขั้นตอนที่ 5 รวบรวมข้อมูลและประเมินความสามารถในปัจจุบัน

ผู้ศึกษาได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเด็กชายธงชัยจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายและเอกสารข้อมูลต่าง ๆ พร้อมบันทึกในแบบบันทึกแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ดังนี้

รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเด็ก

การรวบรวมข้อมูลเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เพื่อเป็นการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นที่จะทำให้ผู้เกี่ยวข้องรู้จักและเข้าใจเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ดังนี้

1. ประวัติส่วนตัว อาทิ วัน/เดือน/ปีเกิด ภูมิลำเนา
2. ใบรับรองแพทย์ ซึ่งออกโดยแพทย์แผนปัจจุบัน
3. ใบตรวจวัดระดับเชาวน์ปัญญา
4. สมุดประจำตัวคนพิการ ซึ่งกรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมออกให้
5. สำเนาทะเบียนบ้านและสำเนาสูติบัตร

ข้อมูลต่าง ๆ ดังกล่าวจะช่วยให้เข้าใจและทราบความต้องการของเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในเบื้องต้น และสามารถนำข้อมูลเหล่านี้มาประกอบการพิจารณา ร่วมกับการประเมินความสามารถเบื้องต้น เพื่อจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลให้เหมาะสมกับความต้องการจำเป็นของเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษแต่ละคนต่อไป

ประเมินความสามารถในปัจจุบัน

ก่อนที่จะมีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลผู้ศึกษาได้มีการประเมินศักยภาพของเด็กจากความร่วมมือของผู้ที่เกี่ยวข้องหลายด้าน เช่น ผู้ปกครอง ครูผู้สอนและนักจิตวิทยา โดยทดสอบความสามารถของเด็ก ค้นหาจุดเด่นจุดด้อยของเด็ก เพื่อให้ทราบว่าเด็กมีความสามารถพื้นฐานหรือระดับผลสัมฤทธิ์แต่ละทักษะกลุ่มสาระวิชาเป็นอย่างไร ควรจะพัฒนาอะไรต่อไป และจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษนั้น ๆ โดยการใช้แบบทดสอบมาตรฐานทางด้านเชาวน์ปัญญา การสังเกต การสัมภาษณ์ แบบทดสอบ และพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ขั้นตอนที่ 6 จัดประชุมคณะกรรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

ในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลให้คณะกรรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ซึ่งประกอบไปด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้แทน บิดา ครูประจำชั้น และครูแนะแนว ประชุมเพื่อจัดทำแผน แล้วนำแผนไปสู่การปฏิบัติ กำกับ ติดตามผลการดำเนินงานตามแผน รวมทั้งจัดประชุม เพื่อประเมิน ทบทวน และปรับแผน พร้อมจัดทำรายงานผลปีละ 2 ครั้ง ซึ่งการจัดประชุมจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลในครั้ง ผู้บริหารสถานศึกษาเดินทางไปราชการ จึงมอบหมายให้ผู้แทนเข้าร่วมประชุมกับผู้ปกครอง ครูประจำชั้น และครูแนะแนว เพื่อจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลต่อไป

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์อุปสรรคในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

จากการดำเนินการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลตามหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2552 ที่ผ่านมา สามารถวิเคราะห์อุปสรรคในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากการคัดกรอง การวินิจฉัย การจัดตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล การแจ้ง/ชี้แจง/ขออนุญาตผู้ปกครอง การรวบรวมข้อมูลและประเมินความสามารถในปัจจุบัน ตลอดจนการจัดประชุมคณะกรรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ดังนี้

ด้านครูผู้สอน ผู้บริหารและสถานศึกษา

1. ครูส่วนใหญ่มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการศึกษาพิเศษแต่ไม่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้
2. ครูบางคนมีทัศนคติเชิงลบต่อเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ
3. ครูมีภาระงานค่อนข้างมากทำให้ไม่มีเวลาในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล
4. ครูส่วนมากไม่มีทักษะการสอนเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ทำให้เด็กไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร
5. ครูส่วนมากไม่ได้ทำการคัดกรองเด็ก ทำให้เด็กไม่สามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ
6. ผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาพิเศษเท่าที่ควร
7. ผู้บริหารมีงานค่อนข้างมาก ทำให้เป็นอุปสรรคในการจัดประชุมทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล
8. โรงเรียนไม่มีการวางแผนการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ
9. โรงเรียนขาดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่เพียงพอในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล และการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ
10. โรงเรียนอยู่ในพื้นที่ทุรกันดาร เป็นอุปสรรคในการติดต่อสื่อสารและการเดินทางเป็นอย่างมาก
11. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ไม่มีการจัดอบรมเพื่อให้ความรู้แก่ครูในด้านการศึกษาพิเศษ ทำให้ครูไม่มีความรู้ในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

ด้านผู้ปกครอง

1. ผู้ปกครองไม่เห็นความสำคัญของการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล
2. ผู้ปกครองขาดความรู้ความเข้าใจและผลประโยชน์ที่จะได้รับในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล
3. ผู้ปกครองขาดทัศนคติที่ดีต่อลูกที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ
4. ผู้ปกครองให้ข้อมูลไม่ชัดเจน เมื่อซักถามประวัติของเด็ก
5. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและผู้ปกครองยังไม่ดีเท่าที่ควร จะเห็นได้จากการพูดคุยซักถาม ผู้ปกครองจะไม่ค่อยพูด เนื่องจากยังไม่คุ้นเคยกับผู้ศึกษา
6. ปัญหาการสื่อสารระหว่างครูและผู้ปกครอง เนื่องจากมารดาฟังและพูดภาษาไทยไม่ได้

7. วัฒนธรรมของชนเผ่ากะเหรี่ยง จะใช้ชีวิตแบบเรียบง่าย ซื่อซื่อ และไม่ค่อยพูดกับคนแปลกหน้า ทำให้เป็นอุปสรรคในการรวบรวมข้อมูล เนื่องจากต้องใช้เวลาในการทำความคุ้นเคย เพื่อให้เข้าถึงครอบครัวของกรณีศึกษา

8. ผู้ปกครองไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล จะเห็นได้จากการสอบถามเพื่อให้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการวางแผนการพัฒนาเด็ก ผู้ปกครองจะบอกว่าแล้วแต่ครู

9. มารดาไม่มีความรู้จึงไม่สามารถฝึกลูกตามที่วางแผนไว้ได้

10. ผู้ปกครองไม่ค่อยมีเวลาดูแลลูก เนื่องจากต้องไปทำสวนทำไร่ทุกวัน

11. บิดาชอบดื่มเหล้า เวลาเมามักจะขาดสติ และทำลายหนังสือของลูก

ด้านนักเรียน

1. นักเรียนสื่อสารภาษาไทยไม่ค่อยได้ ทำให้เป็นอุปสรรคในการสื่อสารระหว่างครูกับนักเรียน

2. สภาพความบกพร่องของนักเรียนมีผลต่อพัฒนาการ เพราะเด็กเรียนรู้ได้ช้าและขี้ลืม

ตอนที่ 4 การจัดทำคู่มือการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับครูตามหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2552

การดำเนินการจัดทำคู่มือการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับครูมีขั้นตอนและวิธีการจัดทำดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดลักษณะของคู่มือ โดยกำหนดให้เป็นคู่มือที่ครูสามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง

ขั้นที่ 2 รวบรวมข้อมูล โดยการศึกษาระราชบัญญัติ กฎกระทรวง ประกาศกระทรวง และระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษและการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ประกอบกับการศึกษาจากเอกสารตำราต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ขั้นที่ 3 การวางแผนสร้างคู่มือ โดยเริ่มตั้งแต่การกำหนดหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ตลอดจนตัวอย่างแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

ขั้นที่ 4 การทำคู่มือการทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล สำหรับครูตามหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2552 มีเนื้อหา ดังนี้

- ความเป็นมาของแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)
- ความหมายของแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

- ความสำคัญของแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล
- หลักการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล
- ประโยชน์การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล
- ขั้นตอนการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล
- ตัวอย่างแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

